

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZN-II.9532.2.2017.1

Poznań,

Pani
Iwona Gajewska
Przewodnicząca
Miejskiego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Staszica 17
62-500 Konin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, kierownik kontroli, Dorota Michalska – starszy specjalista, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz, Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy oraz Elżbieta Ryżek – członek Wojewódzkiego Zespołu, pedagog, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 03.03.2017 r. nr KN-II.0030.107.2017.1 oraz upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 30.03.2017r. nr KN-II.0030.148.2017.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Miejskiego Zespołu w Koninie, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110).

Wszyscy członkowie Miejskiego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W trakcie kontroli zweryfikowano 62 losowo wybrane akta sprawy.

Przewodnicząca Miejskiego Zespołu co do zasady, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczał skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu. Jednak w 5 sprawach z uwagi na schorzenia dziecka do składu orzekającego powinien zostać wyznaczony również psycholog. Ponadto, w 2 sprawach w przypadku dzieci, które nie realizowały obowiązku

szkolnego (wiek dzieci 7 miesięcy i 4 lata i 3 miesiące) zamiast pedagoga powinien zostać wyznaczony psycholog.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

We wszystkich sprawach poprawnie, zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiano stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane terminowo, zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.). W przypadku nie załatwienia sprawy w terminie Miejski Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia zawiadomił stronę o niezakończonym w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia. Jednak w przedmiotowym zawiadomieniu jako przyczynę niezakończonym w terminie wskazano zbyt dużą liczbę wniosków. Powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą bezczynność organu.

Analiza 6 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że zostały one sporządzone w sposób pełny, czytelny. Wątpliwość budzi sposób oznaczenia kwalifikacji do warsztatu terapii zajęciowej. Ze skontrolowanych ocen wynika, że wszystkie osoby do WTZ zostały zakwalifikowane – treść samej oceny jest z tym oznaczeniem sprzeczna. Uzasadnienia ocen konstruowane są w sposób powtarzalny. Natomiast, oceny psychologiczne dotyczące dzieci zostały sporządzone w sposób lakoniczny, niepełny, niestaranny i w wielu momentach nieczytelny. Treść ocen nie korespondowała z końcową kwalifikacją zaliczającą dzieci do osób niepełnosprawnych. Wobec braku stwierdzenia ograniczeń, które w świetle obowiązujących przepisów dają podstawę do zaliczenia do osób niepełnosprawnych, właściwym byłoby sporządzenie zdania odrębnego. W ocenach brak wniosków i uzasadnienia dokonanej kwalifikacji.

Kontrola 24 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że część ocen była niepełna i niespójna merytorycznie, budząca wątpliwości co do trafności zaproponowanego stopnia niepełnosprawności. W 2 sprawach ustalenie przez pracownika socjalnego znacznego stopnia niepełnosprawności, w 3 sprawach ustalenie umiarkowanego stopnia oraz w 1 sprawie ustalenie lekkiego stopnia nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie, co stanowi naruszenie odpowiednio art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie odpowiednio § 29, 30, 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Z analizy 14 ocen sporządzonych przez pedagoga wynika, że tylko 4 ocen zostało sporządzonych prawidłowo. Pozostałe oceny opierały się na przeprowadzonym wywiadzie, który nie był poparty wnikliwością i rzetelnym opisem przebiegu dotychczasowego rozwoju dziecka, jego problemów zdrowotnych i deficytów rozwojowych. W kilku przypadkach oceniany przez pedagoga poziom samodzielności dziecka w życiu codziennym był rozbieżny ze wskazaniem jego całkowitej zależności od innych osób i sprawowania opieki w XII punkcie oceny, co skutkuje przyznaniem punktu 7 wskazań orzeczenia. Rodzaj schorzenia i wiek dziecka nie zawsze wskazywały na jego uzależnienie od opieki w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób znacznie przewyższający wsparcie niezbędne osobie w danym wieku. W 2 orzekanych sprawach do składu orzekającego powołany został

pedagog, w przypadku dzieci, które nie realizowały obowiązku szkolnego (wiek dzieci 7 miesięcy i 4 lata i 3 miesiące). Członkiem orzekającym zespołu w tych sprawach powinien być psycholog. W 2 sprawach ustalony przez pedagoga stan faktyczny nie wskazywał na podjęcie zaproponowanego rozstrzygnięcia zaliczenia do osób niepełnosprawnych. Ponadto, w 5 sprawach pedagog został powołany do składu orzekającego dzieci, które miały dysfunkcje psychiczne, upośledzenia umysłowe, autyzm oraz zaburzenia zachowania i emocji, co narusza § 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, gdyż to do psychologa należy przede wszystkim orzecznictwo w tym zakresie.

Kontrola 21 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że większość ocen została sporządzona poprawnie. W ocenach powtarza się jedynie brak sugestii odnośnie dalszego szkolenia zawodowego lub przekwalifikowania. Doradca zawodowy powinien ocenić czy osoba orzekana wymaga szkolenia lub przekwalifikowania w kontekście jej perspektyw zawodowych. W niektórych ocenach brakuje wskazania konkretnych ograniczeń zawodowych osoby orzekanej. Oceny w tym punkcie zawierają jedynie informacje o chorobach i dolegliwościach. Brakuje wskazania jakie funkcje organizmu niezbędne do pracy zawodowej uległy upośledzeniu (np. funkcje motoryczne, poznawcze itp.).

Analiza merytoryczna 62 akt sprawy wykazała, że w 20 sprawach opis badania podmiotowego w ocenach sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego był niewystarczający. W 53 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej był niewystarczający. Odnosząc się do ustalonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wskazań należy stwierdzić, że w 13 przypadkach przyznając osobie orzekanej kartę parkingową lekarz nie umieścił na druku oceny wpisu mówiącego o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. W wszystkich ocenach lekarza przewodniczącego składu orzekającego brak było uzasadnienia oceny stanu zdrowia. Ponadto, w 26 sprawach ocena sporządzona przez lekarza była we fragmentach nieczytelna.

W przypadku 1 sprawy zastrzeżenie budzi zaliczenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego dziecka do osób niepełnosprawnych, co stanowi naruszenie w art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz.162, z późn. zm.).

Ponadto, w 1 sprawie zastrzeżenie budzi zaliczenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego osoby orzekanej do lekkiego stopnia oraz w 1 sprawie zaliczenie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie odpowiednio art. 4 ust. 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie odpowiednio § 30, 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności.

W 2 sprawach budzi wątpliwość ustalenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O.

W 16 sprawach, w których osobę orzekaną zaliczono do grona osób niepełnosprawnych lub zaliczono do znacznego stopnia niepełnosprawności, na drukach ocen sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego brak było wpisu na temat konieczności stałej i długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji osoby orzekanej, mimo że na orzeczeniu został przyznany pkt. 7 wskazań orzeczenia. W 5 sprawach osobom orzekanym przyznano symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P bez wskazania na druku oceny lekarza przewodniczącego składu orzekającego stopnia nasilenia zaburzeń nastroju stwierdzanych u osoby orzekanej.

Ponadto, kontrola wykazała, że wydane orzeczenia zawierają wszystkie elementy określone w § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

We wszystkich sprawach poprawnie, zgodnie z przepisem § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia, orzeczenia były doręczane stronom nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego w sprawie wydania orzeczenia.

W 7 sprawach w uzasadnieniu orzeczenia brak było odniesienia się do ustawowych kryteriów kwalifikujących do niepełnosprawności.

Ponadto, we wszystkich sprawach orzeczenie zostało podpisane przez lekarza – przewodniczącego składu orzekającego bez wskazania jego specjalności, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie bowiem z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z § 19 ust. 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności decyzja (orzeczenie) powinna zawierać podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego (specjalności członka Zespołu) osoby upoważnionej do jej wydania. Przewodniczącym składu orzekającego może zostać lekarz – specjalista w dziedzinie odpowiedniej do choroby zasadniczej osoby orzekanej. Tak więc na orzeczeniu lekarz przewodniczący składu orzekającego powinien podpisać się ze wskazaniem swojej specjalności, która uprawdopodobnia posiadanie przez niego kompetencji do wydania przedmiotowego orzeczenia.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia pokontrolne:

1. W przypadku dzieci, które nie realizowały obowiązku szkolnego oraz z uwagi na schorzenia psychologiczne dziecka do składu orzekającego wyznaczać psychologa.
2. Nie podawać jako przyczyny niezakończoności sprawy w terminie – „zbyt duża liczba wniosków”, gdyż przyczyny organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą beczynność organu.
3. Oceny psychologiczne dotyczące dzieci sporządzać w sposób wnikliwy, czytelny i zindywidualizowany. Precyzyjnie przedstawiając indywidualny obraz osoby orzekanej. W uzasadnieniu oceny psycholog powinien wskazywać istotne czynniki będące przesłanką do zakwalifikowania do osób niepełnosprawnych. W ocenach określać wnioski i uzasadnienie dokonanej kwalifikacji. Uzasadnienia ocen powinny być zindywidualizowane.
4. Oceny funkcjonowania społecznego wypełniać we wszystkich punktach, spójnie merytorycznie.
5. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie z wykorzystaniem w pełni dostępnych źródeł informacji.
6. Nie powoływać do składu orzekającego pedagoga w przypadku dzieci, które nie realizują obowiązku szkolnego.
7. W ocenach zawodowych przedstawiać sugestie dotyczące dalszego szkolenia zawodowego lub przekwalifikowania w kontekście perspektyw zawodowych osoby orzekanej. Wskazywać konkretne ograniczenia zawodowe osoby orzekanej.
8. Oceny stanu zdrowia sporządzane przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego i przedmiotowego oraz opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej. W przypadkach przyznania wskazanie do uzyskania karty parkingowej – w ocenie zamieszczać wpis mówiący o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego

poruszania się osoby orzekanej. W przypadkach przyznania pkt. 7 wskazań orzeczenia zamieszczać wpis mówiący o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W każdym przypadku oceny stanu zdrowia zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione,

9. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
10. W przypadku ustalenia więcej niż jednego symbolu przyczyny niepełnosprawności, załączać do akt sprawy dokumentację medyczną, potwierdzającą, że stwierdzane u osoby orzekanej schorzenia w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.
11. Osoby w wieku do 16 roku życia kwalifikować do osób niepełnosprawnych zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzeniu w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.
12. Członkowie składu orzekającego powinni kwalifikować do określonego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawowymi kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 29, § 30, § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
13. Orzeczenia powinny być podpisywane przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego ze wskazaniem jego specjalności.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.